

LAUSUNTO
13.5.2013

DNO: L 15 /2013

Akava ry
vesa.vuorekoski@akava.fi

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 4.4.2013 Tietoyhteiskuntakaari

Uusi Insinööriliitto UIL ry on akavalainen ammattijärjestö, johon kuuluu jäsenjärjestöjen kautta noin 70 000 insinööriä, insinööriopiskelijaa sekä tekniikan alan asiantuntijaa.

Liitto antoi 21.11.2011 lausunnon taajuuspoliittisesta periaatepäätöksestä, jossa se katsoi, että tietoyhteiskunnan kehittyminen edellyttää nopeiden viestintäyhteyksien leviämistä. Niiden tehokas hyödyntäminen on keskeistä yhteiskunnan kehittymisen kannalta ja yrityksille arvokas liiketoiminnan edellytys. Nopeat viestintäyhteydet myös parantaisivat liiton käsityksen mukaan tietointensiivisillä aloilla työskentelevien insinöörien ammatin harjoittamisen mahdollisuuksia koko maassa.

Lausunnolla oleva Tietoyhteiskuntakaari tavoittelee sähköistä viestintää koskevan lainsäädännön päällekkäisyyksien poistamista ja sääntelyn selkeyttämistä, ajanmukaistamista ja parantamista. Tällä hetkellä 10 laissa olevat 450 pykälää saataisiin uudistuksella yhden lain 343 pykälään.

Tietoyhteiskuntakaari tavoittelee oikeudenmukaista korvausta valtiolle erittäin arvokkaiden ja rajallisten taajuuksien luovuttamisesta liiketoiminnan käyttöön. Laki tavoittelee myös tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamista sähköisen viestinnän toimijoille, taajuuksien entistä tehokkaampaa käyttöä, palveluiden tarjonnan edistämistä ja saatavuuden takaamista kaikkialla Suomessa sekä kilpailun edistämistä. Yhteystietopalveluiden saatavuuden varmistaminen kaikille kansalaisille lisäisi yhdenvertaisuutta. Lain tavoitteena on myös edistää kansalaisten yksityisyyden suojaa. Liitto katsoo, että tavoitteet ovat periaatteessa kannatettavia.

Keskeisimmät Tietoyhteiskuntakaaren ehdotukset ovat Viestintäviraston toimivallan merkittävä lisääminen ja vastikkeettomasta taajuusalueiden käytöstä luopuminen.

Merkittävin muutos on, että huutokauppamenettely ulotettaisiin koskemaan myös uusien matkaviestintaajuuksien verkkotoimilupia. Toimijoille asetettaisiin lisää velvoitteita ja kustannuksia, kun nykyinen viestintämarkkinamaksu ja tietoturvamaksu yhdistetään tietoyhteiskuntamaksuksi ja markkinaehtoista taajuusmaksua ryhdytään perimään.

Liitto kiinnittää huomiota kriisissä olevan ICT-alan kannalta oleelliseen puutteeseen vaikutusarvioinnissa: työllisyysvaikutuksia ainoastaan sivutaan taloudellisten ja yritysvaikutusten sekä yhteiskunnallisten vaikutusten arviointien yhteydessä. Liiton mielestä vaikutusarviointia olisi täydennettävä kattavalla työllisyysvaikutusten arvioinnilla.

Liitto nostaa esiin, että Tietoyhteiskuntakaaren toteuttaminen ehdotetun laisena sisältää muutamia epäkohtia, jotka pitää ratkaista sen jatkovalmistelussa ja ennen Tietoyhteiskuntakaaren täytäntöönpanoa:

- Toimialan rakennemuutos todennäköisesti nopeutuisi säädösremontin johdosta - kuinka vältetään siitä aiheutuvat negatiiviset työllisyysvaikutukset?
- Ehdotus saattaa lisätä teleoperaattoreiden investointien epävarmuutta ja voi vaarantaa kustannusvakauden luotettavuuden toimialalla. Pidempi siirtymäaika voisi pienentää kustannuksia ja vähentää samalla riskiä mahdollisiin henkilöstövähennyksiin.
- Miten alan suomalaisille toimijoille varmistetaan kilpailukykyinen toimintaympäristö ja sitä kautta entistä paremmat mahdollisuudet työllistää alan asiantuntijoita?
- Koska Tietoyhteiskuntakaari on kansallista lainsäädäntöä, tulisi sen vaikutuksia sähköisen viestinnän kansainväliseen toimintaan selvittää riittävästi. Ehdotuksessa todetaan, että huutokauppaa ja markkinaehtoista taajuusmaksua koskeva lainsäädäntö ei vaikuttaisi merkittävästi kansainväliseen kilpailuun vaikka tosiasiallisesti se vaikuttaa suomalaisten toimijoiden kilpailukykyyn kansainvälisillä markkinoilla.
- Kuinka kompensoidaan epäsymmetristen toimintakustannusten vaikutusten kohdistuminen eri alueiden yritysten toimintaan ja niiden työllistämismahdollisuuksiin? Viankorjauksen ja luonnonilmiövahinkojen korvauksettoman ajan lyhentäminen vaikuttaa eniten haja-asutusalueilla toimiviin yhtiöihin.
- Millaisilla investointikannusteilla operaattoreita kannustetaan kiinteän verkon investointeihin? Uusien taajuuksien peittoaluevaade tai nopea rakentamisaika voivat syrjäyttää kiinteän verkon investointeja jos kuituinvestointien tuotto-odotukset heikkenevät sääntelyn seurauksena.
- Esityksessä jää epäselväksi, millä tavalla taajuuksien joustava käyttö, valvonnan keinojen laajenemisen aiheuttamat hinnoittelun joustot ja kevennetyt hallinnolliset menettelyt tosiasiallisesti edistäisivät alan innovaatioita.
- Onko Suomen pieni markkina riittävän kiinnostava kansainvälisille toimijoille, jotta palvelutarjoama muodostuu kansalaisille tavoitteen mukaisesti kattavaksi ja monipuoliseksi.

Muutamia yksityiskohtaisia havaintoja:

- Paketti ei ota kovin hyvin huomioon sitä, että tiedonsiirtotekniikka siirtyy koko ajan langattomampaan suuntaan. Se aiheuttaa kovaa kysyntää taajuuskaistoista.
- Radiotaajuudet vain varataan, niitä ei huutokaupata.

- Lyhytaikainen, määräaikainen ohjelmatarjonta näyttää ongelmalliselta.

Yhteystietopalvelut:

- Tähän ei ehdotuksessa ole kiinnitetty riittävästi huomiota, on vain yleinen maininta mahdollisuudesta kieltää omien tietojen käyttö, mutta jää epäselväksi, koskeeko sama yritysten tietoja. Yrittäjä kohtaa tiettyjen "medianäkyvyyttä" tarjoavien hakukonefirmojen taholta kohtuutonta markkinointia - eli hankitaan julkisesta rekisteristä tiedot ja sen jälkeen laskutetaan yrittäjää tietojen (virheellistenkin) pitämisestä hakusivustoilla.
- Lakiin pitäisi kirjata, että julkisesta rekisteristä hankitusta tiedosta ei saa periä maksua tietojen kohteelta vaan ainoastaan tietojen kysyjältä. Vain mikäli yrittäjä erikseen aktiivisesti tilaa kirjallisesti vahvistettuna (esimerkiksi nykyisin sähköisesti pankkivarmennuksella) lisäpalveluja niin niistä voidaan periä maksu. Samalla pitäisi velvoittaa julkisesta rekisteristä hankittujen tietojen (numerotiedot, osoitteet, verkko-osoitteet) kokoaja/tarjoaja päivittämään tiedot vähintään kerran vuodessa ilman eri korvausta, taikka poistamaan tiedot hakukoneistaan ja puhelinpalveluistaan, mikäli eivät ole ajantasaistettu.

Verkkotunnus:

- Esityksessä mainitaan kohtuullinen aika verkkotunnuksen siirrossa (§159). Voisi olla parempi määritellä jokin aika verkkotunnusten siirrolle, ettei tarvita kohtuuttoman pitkää oikeusprosessia kohtuullisen ajan määrittämiseen.
- §155 verkkotunnusvälittäjälle ehdotetaan, että "Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Viestintävirastolle ja asiakkaille viimeistään kaksi viikkoa etukäteen.". Aika on liian lyhyt reagointiin ja liitto katsoo, että olisi parempi pidentää vähimmäisaika neljään viikkoon.

ICT-toimialan yritykset toimivat jo nyt kansainvälisillä markkinoilla ja internet-palveluiden kehittymisen myötä kilpailu laajenee kansallisesta toiminnasta entistä enemmän kansainväliseksi, mikä toivottavasti kasvattaa alan kasvupotentiaalia. Tasapuolinen kilpailu edellyttää, että lainsäädäntö on yhdenvertainen kotimaisten ja ulkomaisten toimijoiden kesken. Lainsäädännön tulisi olla myös riittävästi tulevaisuusorientoitunutta ja siksi liitto katsoo, että ICT 2015-työryhmän ehdotukset olisi otettava tietoyhteiskuntakaaren jatkovalmistelussa paremmin huomioon. Työryhmän pikaisia toimenpiteitä vaativat ehdotukset ovat:

1. Yhtenäisen kansallisen IT-palveluarkkitehtuurin rakentaminen. Yhteisen arkkitehtuurin avulla palveluita voidaan luoda nykyistä helpommin yli organisaatorajojen.
2. Kymmenen vuoden tutkimus- kehitys- ja innovaatio-ohjelma ICT 2023. Ohjelma kokoaa yhteen alan keskeiset osapuolet kuten yliopistot, tutkimuslaitokset, yritykset ja rahoittajat.
3. Uusi rahoitusohjelma, jolla varmistetaan aloittavien ja kasvuvaiheessa olevien yritysten riittävät rahoitusmahdollisuudet.

Liitto kannattaa tavoitteita edistää tietoyhteiskunnan kehittämistä, palvelujen tarjontaa ja käyttöä viestintäverkoissa sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluita on kohtuullisin ehdoin kaikkien yritysten ja käyttäjien saatavissa koko maassa. Käyttäjien kannalta Suomessa saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään on mitoitettava huomioiden myös tulevaisuuden tarpeet. Sähköisen viestinnän palveluiden on oltava teknisesti kehittyneitä, korkealaatuisia, toimintavarmoja, turvallisia ja hinnoiltaan edullisia.

Uusi Insinööriliitto UIL ry

Ismo Kokko
Neuvottelujohtaja

Heidi Husari
Elinkeinoasioiden päällikkö